

Werkvorm Over de streep

Speaking Minds draait om wat jongeren te vertellen hebben. Daarvoor is een veilige basis zeer belangrijk. Helemaal als er gesproken gaat worden over gevoelige onderwerpen zoals armoede, schulden en geldproblemen. Zorg daarom voor veiligheid in de groep. Maak afspraken met elkaar. Vertel de jongeren dat hun mening belangrijk is en dat je daarom graag van de jongeren wilt horen welke afspraken zij belangrijk vinden om in de les goed met elkaar en met jou samen te kunnen werken. Laat de jongeren een aantal afspraken bedenken die zij belangrijk vinden. Vul de door hen genoemde afspraken aan met afspraken die belangrijk zijn. Om ervoor te zorgen dat de jongeren wat in te brengen hebben, kun je hen vragen of zij ook nog regels voor jou hebben.

Gedragsregels om te zorgen voor veiligheid in de klas:

Gedragsregels

- Wat we met elkaar bespreken tijdens het project, houden we binnen de groep (anonimiteit).
- Heb respect voor elkaar.

Zorg voor een kwetsbare en open houding naar de groep toe. Als je hoopt en wilt dat de groep persoonlijke verhalen over deze kwetsbare onderwerpen in de les deelt dan kan het helpen als je daarin een voorbeeld bent. Dus heb je zelf of in je omgeving ervaring met armoede, schulden of geldproblemen (anders dan het standaardverhaal zoals hypotheek en/of studieschuld) deel deze ervaringen dan met de groep.

WERKVORM

OVER DE STREEP

Doel	Werkwijze
<ul style="list-style-type: none"> • De jongeren vormen hun mening naar aanleiding van stellingen. • De jongeren kunnen het gesprek aan gaan met elkaar naar aanleiding van stellingen. • De jongeren ervaren de ruimte om hun mening te delen. • De jongeren ervaren dat hun stem en mening er toe doet. 	<p>‘Over de streep’ kun je kennen van tv waarbij Arie Boomsma jongeren begeleidt. Vertel de jongeren dat jullie dit ook gaan doen. Maak een lijn ‘de streep’ met schilders tape op de grond in de ruimte. Vraag wie van de jongeren ‘over de streep’ kent? Geef aan dat jullie een korte variant hiervan gaan doen. Vertel de jongeren dat ze aan één kant van de streep gaan staan en over de streep <u>mogen</u> gaan als het antwoord op de stelling die je noemt ‘ja’ is.</p> <p>Als iemand respect heeft voor de jongeren die over de streep gingen dan kan diegene het ‘respect’ teken maken met zijn of haar hand. Je kan ook met de groep een ander teken bedenken die ze laten zien als teken van respect bv. een hartje. </p>
Duur	Het zijn persoonlijke vragen en de jongeren mogen zelf bepalen wat zij wel en niet willen delen met de anderen. Als docent kan je bijvoorbeeld zeggen:
30 minuten	“Ik vind het belangrijk dat jullie je veilig voelen en zelf bepaalt wat je wel of

<p>Nodig</p>	<p>niet deelt'. Maak daarom duidelijk dat iets vertellen mag, maar niet moet. Dit betekent niet dat je geen directe vragen mag stellen of erg voorzichtig moet zijn. Verder kan je zelf ook meedoen met de stellingen. Ga zelf ook over de streep als de stelling op jou van toepassing is en vertel iets meer over jouw eigen ervaring bij desbetreffende stelling.</p>
<p>Tape</p>	<p>Er kunnen stiltes vallen, maar dat is niet erg. Laat de stilte soms ook vallen en kijk anders of je de vraag aan een andere jongere kan stellen. Probeer zelf aan te voelen wanneer je wel of niet een vraag stelt aan de jongeren en wanneer je doorvraagt. Jongeren mogen hun eigen grens aangeven, of jij kan dat als docent doen als je merkt dat de jongere dit zelf lastig vindt. Houd daarbij altijd de groepsdynamiek in de gaten.</p> <p>Benadruk daarnaast nog een keer de eerder gemaakte gedragsregels:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wat we met elkaar bespreken tijdens het project, houden we binnen de groep (anonimiteit). Heb respect voor elkaar. - Leg daarbij uit dat het belangrijk is om op een respectvolle manier te reageren wanneer iemand iets persoonlijks vertelt. Je hoeft een mening of gevoel niet te delen, maar daar ook geen oordeel over uit te spreken. <p>Leg tot slot de laatste spelregels uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Laat elkaar uitspreken. - Elke mening telt. - Spreek in de ik-vorm (dus niet 'zij zeggen, iedereen vindt, ...'). <p>Bied de jongeren die over de streep zijn gegaan ruimte om hun verhaal te delen wanneer zij dat willen. Denk hierbij aan de bovengenoemde werkwijze. Bepaal zelf met oog op de tijd en respons welke stellingen je uitgebreid wil bespreken en welke niet. De voorkeur gaat daarbij uit naar stellingen waar jongeren veel delen waardoor jij als docent(e) door kan vragen en de jongeren op deze manier maximaal gehoord worden. Deel zo mogelijk ook eigen ervaringen die met de stelling te maken hebben. Ga zelf ook over de streep als de stelling op jou van toepassing is. Om openheid van de jongeren te krijgen, is het belangrijk dat je zelf ook open bent.</p> <p>Tip! Laat iedereen staan en gebruik 'ga zitten als...' bij ruimtegebrek!</p> <p>Over de streep bij het vraagstuk armoede Ga over de streep als...</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ...je wel eens meer dan €50,- aan iemand anders uitgeleend hebt. 2. ...je wel eens meer dan €50,- van iemand geleend hebt. 3. ...je makkelijk geld uitgeeft en dus een 'gat in je hand hebt'. 4. ...je iemand kent die het financieel niet makkelijk heeft. 5. ...je iemand kent die schulden heeft. 6. ...je vindt dat je het zelf financieel niet makkelijk hebt. 7. ...je zelf schulden hebt. 8. ...je eigenlijk nooit over armoede en geldproblemen praat. 9. ...je weet waar je terecht kan als je vragen hebt over geldproblemen.

Nabespreken

Hoe vonden de jongeren deze korte versie van 'over de streep'? Wanneer en waarom was het lastig om over de streep te stappen? Vonden de jongeren het bij dezelfde vragen lastig? Of juist niet? Zijn de jongeren nieuwe dingen over elkaar te weten gekomen?

Wees je er van bewust dat deze opdracht in sommige groepen heel diep kan gaan en bepaalde reacties kan oproepen. Heb oog voor de groep en jongeren die emotioneel worden tijdens deze opdracht omdat zij zich kwetsbaar en open opstellen. Spreek deze jongeren nog even kort aan en vraag hoe het gaat en of je nog iets voor ze kan doen. Geef altijd aan dat er ook na de bijeenkomst ruimte is om over dingen te praten. Bedank de groep ook voor hun openheid en respect richting elkaar. Mocht er hierin juist iets minder goed zijn verlopen, bespreek dit dan eventueel nog.